

Številka: U-I-129/17-10

Datum: 9. 10. 2017

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Jožefa Jelena, Hoče, na seji 9. oktobra 2017

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti tretjega odstavka 403. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 44/14, 102/15, 23/17 in 40/17) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Pobudnik izpodbija tretji odstavek 403. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljevanju ZPIZ-2), ki določa, da lahko do uveljavitve predpisov s področja varstva invalidov, ki bodo uredili postopke ugotavljanja vrste in stopnje telesnih okvar, zavarovanci na podlagi Samoupravnega sporazuma o seznamu telesnih okvar (Uradni list SFRJ, št. 38/83 in 66/89) pridobijo tudi pravico do invalidnine v skladu s 143. do 145. ter 147. in 149. členom (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo –ZPIZ-1), vendar le za poškodbo pri delu ali poklicno bolezen. Zatrjuje neskladje te določbe z drugim odstavkom 14. člena Ustave. Meni, da za razlikovanje med zavarovanci, katerih telesna okvara je posledica poškodbe ali bolezni izven dela, in zavarovanci, katerih telesna okvara je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, ni razumnega razloga. Pravni interes za pobudo utemeljuje z navedbo, da je v letu 2015 invalidska komisija Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije pri njem ugotovila 60 % telesno okvaro zaradi bolezni od 18. 11. 2011. Ker pa je ugotovljena telesna okvara posledica bolezni, mu v skladu z izpodbijano določbo pravica do invalidnine ni bila priznana.

2. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj.

3. Izpodbijana določba ne učinkuje neposredno. O pravici do invalidnine odloča Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v postopku, kot ga urejata ZPIZ-2 in Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13 – ZUP). Sodno varstvo zoper odločitve Zavoda pa je v skladu z določbami Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (Uradni list RS, št. 2/04 in 10/04 – popr. – ZDSS-1) zagotovljeno v socialnem sporu. Ustavno sodišče v takih primerih šteje, da se lahko pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti vloži šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt, izdan na podlagi izpodbijanih predpisov, hkrati z ustavno pritožbo, pod pogoji iz 50. do 60. člena ZUstS. To stališče Ustavnega sodišča je obrazloženo v sklepu Ustavnega sodišča št. U-I-275/07 z dne 22. 11. 2007 (Uradni list RS, št. 110/07, in OdlUS XVI, 82). Iz razlogov, navedenih v citiranem sklepu, pobudnik ne izkazuje pravnega interesa za začetek postopka za oceno ustavnosti izpodbijane določbe. Zato je Ustavno sodišče njegovo pobudo zavrglo.

4. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 25. člena ZUstS in prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica